

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
 Y
 REDACCIÓ
 CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
 núm. 27, pis 2.^{on}
 BARCELONA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA
 cada trimestre
 ESPANYA, 8 rals.
 CUBA Y PUERTORICO, 16.
 ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

RECORTS DE L' HIVERN.

Quan fa fret, los arbres, màquines de fruits y flors, han quedat sense feyna y despatxan lo seu personal, aguantantse las tristas branques que no serveixen per altra cosa que per sostenir algun arrupit pardal, que trist, esborronat y sense familia, vá á matarhi algunas horetas.

Per tot se contempla la naturalesa envellida. Ab menos de un any ha posat cabells blancs. L' herba es seca; y 'ls escardots, escarxofas de la canalleta, 's deixan cullir sense cap perill. No punxan, y avans de fer una mala partida, s' trenquen, com si fossen de vidre volador. Algun fumòs regarot s' cargola entre dos marges, llepant la panxa dels texidors y caps grossos, mentre una enfabada granota, ab los ulls encantats, fa saliva horas y més horas, esperant las moscas que s' hi arriquin, y rondina que rondinarás estant amatenta á que passin los matxos de algun traginer per ensajar una tamborella nova, tot tirantse de cap á l' aigua.

¡Quin hivern! sino que axis com axis, un hom ja t' pagat per estarse al mon tot l' any, si fos á fer, lo que toca per l' hivern, no m' hi abonaria.

Y á ciutat, aquells carrers tan pelats y nets y aquelles matinadas en que no s' vehuen aturats més que 'ls carretons del café ab llet. Tothom vá depresa: los treballadors passen embolicats ab lo tapabocas, las mans á la butxaca, y cap á la feyna falta gent. Quan es un xich més clar y 's distingeixen las caras, Deu meu ¡y quins nassos! semblan raves.

Aquell pobre aprenent que escombra l' carrer cubertes las mans ab guants verds de sereno ¿qué déu tenir? ¡Pobre xicot! una panellonada que no 'l deixa viure.....

Ja son las set; ja passa alguna minyona; ja tornan de la estació aquells cotxes de frente l' Liceo; algunas botigas obran la porteta, y las xocolaterias comensan la seva existencia mercantil de tres horas diarias.

Algun estudiant de Medicina tot arrupit se 'n vá cap al Hospital, filosofant sobre com se las compondrá per fer passá ab rahons á la dispesera: ja l' home de l' aigua de la Font del ferro se 'n vá á retiro; y las burras de la llet van fonentse pels carrerons.

Son las vuit y l' cotxero renta las rónegas berlinas y esgrogehits faetons, galledada per qui, galledada per 'llá, ab la esponja regalant y mullant l' acera que es un contento: algun mestre titas comensa á engruxir la récua de xicots, fins á formar com una renglera de formigas quan troban lo sucre del armari reconer: las modistetas van cap al treball, y 'ls empleats de menos categoria cap á la oficina.

La botiga que aquesta hora no es oberta, ó be s' traspasa ó está á punt de traspassarse.

Alguna senyora se 'n vá cap á missa, y las menestras ab son mocador de caputxa al coll, y l' de sarga al cap, ván á la Boqueria á comprá 'ls millors talls.

No s' véu ni un xixarello á no ser que hi haji algun funeral ó enterro que llavors de quatre en quatre companys y sens dar lo pesam á la familia del difunt, no més pensan ab la gresca de ana al Cementiri ab cotxe, y buscan lo més bonich y 's fan deixar á la tornada, ó

bé al café de Paris ó á la Rambla de las flors.

A n' aquesta ja s' hi coneix; no hi queda casi cap fadri forner ni cap soldat; y 'ls gitanos prenen possessió de la acera frente á can Rosés pel cantó que hi toca l' sol.

Las pollas que han de aná á dá 'ls dias á alguna amiga ó á confessarse, donan una volteta tot passejant los trages de negligé matinal. Alguna Lucrecia dels vols del Teatro Principal, surt ab la vella tot lluhint Rambla amunt y Rambla avall son vestit de seda de aquell vert de color de bleada crua, y l' sombrero d' istiu tot plé de flors. Las boleras y coristas del Liceo, totas lleganyosas van cap al ensaig; y 'ls xicots que venen diaris en sent aquesta hora ja desconfian de liquidar las existencias en cas de que 'ls ne quedin.

Son ja las onze, y la Rambla del mitj, se vá omplint de jugadors, militars de reemplaç, algun foraster y bastants estudiants campaneros.

A la Plassa Real, s' hi prenen 'ls puestos de sol com los de la Plassa de Toros en lo tendido que está més prop de la música. Los vells, ab los nassos gotejant aigua més ó menos clara, demostren qu' es mentida alló de que molts gotas fan un ciri; y tot dibuixant ab la virolla de son bastó de crossa, planos intel·ligibles sobre la escassa arena, passen l' estona.

Toca mitj dia, y comensa la bellugadissa: tothom vá depresa cap á dinar, perque un bon plat d' escudella ben calent fá bé al cos y fá pasá l' fret.

Cap á la una tornan á quedar los carrers deserts: més tart los cafés s' omplan, y s' véu algun ricatxo que vá cap á la Bolsa, fumant un puro habano, y 'ls corredors ab las mans á las butxacas del sobretodo, esmolant las sabatas per arribá á temps de dir garrofes.

Comensa á girarse un vent de tots los diables; la pols entra per tot arreu; las fullas dels arbres omplen carrers y aceras y alguns xicots caminanthi per sobre, procuran arreplegarne un bon pilot á cada péu.

Ja fosqueja. S' encenen los fanals; algun aprenent de Murillo compra un quarto de castanyas y tot pelantlas sa 'n vá cap á Llotja, á fer dos horas de borler y acaba de embrutar lo quart full de paper per fer un péu esgarrat.

Los estudiants s' estacionan per las cantonadas esperant alguna cusidora, y alguna senyora de aquellas que fan murmurá al vehinat, vá dant voltas por la acera de la Rambla.

Las iglesias fan lo que poden y passen cada rosari que balda. Moltes vegadas s' hi senten més ronchs que ora pro nobis. Al carrer de Fernando la gent comensa á aconseguirshi, y tot voltant amunt y avall, las noyas esperan casarshi. Los teatros se van acomodant per ferhi quebrar las empresas; molt arrós y poch diners; y tothom se procura aconduhir al seu modo, y tothom se guanya la vida, menos los pobres que arrupits y morts de fret, la perdan.

¡Ay hivern! sort que ja ets foral Ditzós qui t' vol y no t' pot haber. Aixís t' n' anessís á la Habana que es ahont hi fas més falta.

J. DERN.

PARRENYO.

Barcelona presenciava 'l passat dissapte, pocas horas després de haber tocat las campanas á aleluya, un espectacle tant trist y espontáneo, qu' enternia.

Conduhida en brassos y precedida per la comunitat de S. Agustí ab creu alta y una gran filera de atxas, se veyá una caixa de la que arrancaban vuit glassas, que sostenian empressaris, autors y actors del teatro Romea. Los portants del mort eran dependents del propi teatro y li feyan acompanyament casi bé tots los cómichs residents en Barcelona, gran número de poetas, pintors, músichs y altres artistas, y entre estos personas ben conegudas en los círcols de la bona societat.

Al passar lo cadavre per davant del teatro del Odeon, endolat completament, lo seu empressari colocava damunt de la caixa una preciosa corona.

En lo de Romea, era rebut ab música tant llastimosa, que á sos acorts los ulls s' omplian de llágrimas y novas coronas dels poetas, de la empresa y dels actors no sols de aquell teatro sino també dels del Espanyol y Gracia, com aixís també de las respectivas empresas, cubrian materialment la rica caixa.

Y las coronas no eran sols de semprevivas; n' hi havia de llor, que vol dir gloria eterna, de roure que vol dir virtut civica, y d' eura que vol dir amistat.

Seguim l' enterro.

Davant del Liceo, novas coronas venen á aumentar lo ja gran número y casi bé lo acompanyament no pot ferse pas per mitj de la generació. Tots parlan del difunt, tots comentan sa vida, tots mostran la racansa que sa mort los causa.

¿Qui es lo mort?

Las tres inicials de la capsalera del bagul ben clarament vos ho dirán si es que endevinat no ho havéu encare.

J. G. P. JOAQUIN GARCÍA PARRENYO.

¿Qui era En Parrenyo? Era el director de las companyas castellana y catalana del teatro Romea; era com si diguessim l' ánima d' aquell escenari y á ell, sense cap dupte, se deu la importancia de que avuy gosa, puig ben sabut es de tots que l' importancia d' un teatro may la fá 'l lloch ni 'l caudal del empressari, sino 'l mérit dels seus artistas.

Si las dimensiones de nostre periòdich ho permetian, fariam la biografia extensa del que fou amich nostre; pero pera que 'ls lectors de l' Esquella coneguín, si bé sia somerament, al que tantas vegadas han aplaudit, darém las noticias que habém pogut recullir las que seran bastants pera apreciar lo carácter del malaguanyat artista.

Joaquín García Parrenyo nasqué en Barcelona y fou batejat en la parroquia del Pi en 1819. Fill de una distingida familia y seguint las tradicions de la época, fou dedicat á la carrera de las armas desde molt jove, després de haber estudiat llati y retórica.

La guerra civil que ho avasallava tot, oferia ample camp als valents, y Parrenyo probá 'l seu valor en diverses accions, las més tingudas en lo Maestrazgo, en las que guanyá moltes condecoracions, entre ellas la de

comendador d' Isabel la Católica, y la de S. Fernando que en aquella época no s' concedia més que per accions de veritable proba.

Però dins del cor de 'n Parrenyo hi havia un sentiment més gran que 'l del guerrer; hi bullia lo foch del artista y 'l nostre amic no parà fins a fer la primera proba. Aquesta la intenta com aficionat representant en lo teatro de Valencia 'l primer paper del drama de Larra *Maeris* y la acullida d' un públich entusiasmada fou nou combustible afegit a la flama que dins de son cor cremaba.

Desde llavors recorra l' escena, com un conquistador, en mitj de una continua gloria. Treballa y per tot arreu l' aplaudeixen. Trepitja 'ls principals escenaris d' Espanya; forma part de las millors companyias, y en totes ocasions desplega aquell talent, aquella vivesa, aquella naturalitat, aquella fina distinció, que 'l feyan un verdader artista.

Totas las obras més importants que ha produhit la musa dramática espanyola han tingut en Parrenyo un inspirat intérprete. Sa carrera ha sigut llarga y gloriosa; y fins en sos últims temps, a l' edad de xexanta un anys, malaltis y cansat, ha sabut interessar y ferse admirar del públich.

Era un home instruhit y possehia variats coneixements. Lo francès y l' italià l' hi eran molt familiars, y fins havia arreglat algunas obras d' aquests dos teatros, com *La forsa de la conciencia*, representada casi en tot, Espanya.

En la seva juventut cantava ab gust y delicadesa, havent format part de una companyia de sarsuela.

Com a home particular era un modelo de dignitat, de honradés, de caballerositat y d' educació.

Al tornar del exèrcit, després de la guerra civil, fou comandant de un esquadró de caballeria de milicia, en lo qual hi figuravan los fills de las primeras familias de Barcelona. En los fets de la *Camancia* hi jugá un paper molt important y digne.

En tots los actes de la seva vida pública y artística, era apreciat y mirat ab respecte.

¿Voléu coneixe'l més íntimament? Seguiu llegint.

En lo més fort de la guerra-civil, després de una acció desgraciada, cau presoner ab molts altres. En aquell temps no hi havia quartel: Cabrera manava las forsas carlistas, y Parrenyo vá caure en mans del *Tigre del Maestrazgo*.

Ja alguns dels seus infortunats companys havian sigut fusellats sense compassió y ell estava en capella. De prompte s' adona d' un caball desmuntat que hi havia allí a la vora, y ab la rapidés del llamp, s' escabulleix d' en mitj dels centinellas que 'l guardavan, munta a caball y s' llenca camps a través.

Los seus enemics lo persegueixen, y ell fuig a escape. Tot d' un plegat un' ample acequia l' hi tanca 'l pas, y trayent forsa de la desesperació atia 'l cavall y l' atravessa. Los seus enemics no varen ser tant atrevits, y s' contentaren tirantli una descarga. D' aquella hassanya n' vá treure una ferida y un recort perdurable. La bala vá quedarli a l' esquena. Aquella bala val tant com la condecoració del valor y del arruïament.

¿Voléu coneixe son caràcter generós? Escoltéu.

Desterrat a Cádiz per las sevas ideas políticas, jove y elegant, solia passejarse cada dia, per un dels sitis més concorreguts. Uns militars varen pendre'l per tema de las sevas bromas; y ja era cosa sapiguda: cada dia al trobarlo a passeig, tot' eran pullas é indirectas.

Un dia una senyora que anava ab los militars vá increparlos, dihent:—¡Pobre jove! ¿Que 'ls ha fet a vostés per mortificarlo d' aquest modo?

La compassió d' aquella dama a n' en Parrenyo l' hi vá fer mal, y acostantse a un dels militars, ab l' excusa de demanarli foch, vá entregarli la seva targeta.

—*Bien, valiente*, vá dirli 'l militar: *ya nos veremos*.

A la nit al teatro continuaren las xansas.

—¿*Donde está el Cid?* preguntavan los militars. Y en Parrenyo acostantse al desafiat, vá dirli:

—*Entiéndase Vd. con su comandante*.

Havia tingut la bona idea de ferse apadrinar per lo comandant, militar pundonorós, a qui vá presentarse en Parrenyo com a foraster que no tenia ningú a qui confiar lo seu honor. Lo comandant vá interessarse per ell y vá acceptar l' encàrrech.

Vingué l' hora del desafío, y trasladats al siti, volent los militars continuarla broma, varen comensar a treure del cotxe llansas, fusells, bayonetes, pistolas, sabres, y no sé si dos canons d' artilleria.

—*Fuera bromas*, digué 'l comandant. *A coger el sable que aquí ha de quedar uno de los dos*.

Lo militar no tingué més remey que empunyar lo sable: en Parrenyo s' colocá al devant: comensá 'l combat, y als pochos segons lo militar queya a terra ab lo cap mitj obert y la galta penjantli. En Parrenyo havia cumplert com un valent.

Ja no l' hi calia més que cumplir com un home noble, y maná transportar al ferit a la seva fonda, y allí, ell mateix va cuidar-lo ab l' amor de un germá. Quan lo militar recobrá 'ls sentits plorava eternit.

Desde llavors tots aquells militars que avants se 'n reyan, al trobarlo l' hi feyan barretada dihentli:

—¡*Adios D. Joaquin!*

¿Y voléu per acabar un rasgo de la seva caballerositat?

Treballava a Sevilla ab una dama que devia ferho molt malament, perque una part del públich la xiulava. La pobre senyora vá perdre l' esma, estava perturbada y plorava.

Llavors Parrenyo interromp la representació, s' adelanta al prosceni, y recordantse que Sevilla, es la terra de la galanteria, comensa a reptar als autors d' aquell escándol.

«En nom de Sevilla, diu, protesto de que s' falti a una senyora: no deuen ser fills d' aquesta ciutat los que la insultan. Are estich a l' escena y pertanyo al públich; pero terminada la funció seré dueny de mi mateix, y per llavors me poso a la disposició del qui vulga recullir lo guant que desde aquí l' hi tiro.»

Una salva d' aplausos cubreix las últimas paraulas del noble actor. Cessan las manifestacions de desagrado; continua la representació; y la dama acaba per ser aplaudida.

Lo més notable es que aquella senyora, qual defensa prenía, l' hi era antipática.

Ab aquests tres fets queda pintat l' home que acaba de perdre Barcelona.

No era sols un gran actor; era ademés un caballer perfecte.

EDUARDO VIDAL VALENCIANO.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Las campanas varen tocar aleluya y 'ls teatros qu' estavan ensopits ván despertarse.

¡Cap al Liceo falta gent!

Se publica una llista de la companyia: molts promesas, molts bolados, molt bombo. Tothom deya:

—Vaya, s' coneix que 'l *cavallero* Quintili Leoni vol prepararse per l' any que vé y fer olvidar los descalabros de la darrera temporada.

Primera ópera: 'l *Macbeth*, es a dir un' ópera vella, de *ripiego*, com diuen los aficionados. Apesar de tot entrada plena: no hi ha gana com la que s' manifesta darrera de un dejuni llarch.

Comensa la representació: xiula 'l lleveig, lo vent aumenta y al últim se desencadena l' huracá. ¡Y quin *Macbeth!*... Encare que 'n Rodas lo cantés, seria un' ópera que no podria anar ni ab *rodas*.

Al *Cavallero* ván xiularlo desafortadament. Avants de comensar estava bó: després a mitja representació ja anuncian que s' troba indisposat; y avants de acabarse, diuen que l' ópera no pot terminar. ¡Magnífich!

Sempre ho havia cregut: las cosas que comensan ab massa bombo, solen acabar ab pitos.

Un aficionat a la música, deya:

—Per sentir óperas aixis en lo primer teatro de Barcelona, la veritat, més valdria que 'l tanquessin.

Efectivament: lo silenci es més agradable que 'l soroll.

A *Macbeth* l' hi vá dir un espectre:—*Macbeth*, tú serás rey.

Nosaltres l' hi dirém des d' are a l' empresa:—*Empresa*, tú serás res.

O rey ó res.

Al Principal s' ha improvisat una companyia de sarsuela ab la base de 'n Carbonell, en Mollá, l' Enriqueta Alemany, una filla del actor Sr. Alba, un' altra filla del porter del Liceo Sr. Valls, y una nena, hermosa com un sol, la Maria Fernandez, desconeguda aquí, y que apenas ha sortit ja s' ha guanyat totes las simpatias.

Bona gent, y molt treballadors.

Fins are han cantat lo *Robinson*, la *Marina*, la *Gallina ciega* y 'l *Barberillo*, demostrant que si bé no forman una companyia de primera forsa, deixan endarrera a molts altres que tenen pretensions.

Los hi desitjem pessetas y salut, es a dir qu' estigan llivres de las indisposicions que afectan al cau. Quintili Leoni: sobre tot cuidinse bé y guardinse d' aquelles *xiulitis* agudas, que no deixan acabar las óperas.

Al Espanyol, aquests últims dias «*El registro de la policia*» ha donat quatre plens.

Al Bon Retiro han comensat los concerts matinals d' Euterpe, y las obras de 'n Clavé, las ha trobadas tothom frescas com los primers perfums de la primavera.

Noticia: D' un dia al altre arribará a Barcelona, lo violinista Sarasate.

Tothom que ha tingut la ditxa de sentirlo lo coloca entre 'ls primers, sino 'l primer d' Europa. Diuen qu' es impossible sentir una cosa millor.

Que vinga, donchs, y a veure si 'ns tréu lo mal efecte del desastre del *Macbeth*.

N. N. N.

LO CANT DEL TREBALL.

Nasquí d' hont l' hom' va naixer: de la terra;
Mon pare fou lo cel; lo món ma patria;
Mon brés, del mar las aigües cristallinas;
Mos fills, honor, amor, gloria y bonansa;
Companyas de món pas las virtuts foren;
La fé y la caritat son mas germanas;
Los pobles son mos fruits, y tots los segles
La marca portan de ma suau petjada.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa;
Soch son bon fat;
Sols ma senyera-fa sa grandesa,
Sa llibertat.

Jo soch qui al punt de nat, va lliurar l' home,
De son primer pecat barrant la taca;
Jo soch qui feu a Grecia sàbia y noble;
Jo soch qui ab ma suor los camps regaba.
Los temples, los palaus, los edificis,
Que 'l temps no pot enderrocar encare,
Sortits son del treball; son obra mèva
Que 'l mon admira, y suntuosa s' alsa.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa, etc.

Jo soch qui en frágil nau pel vent batuda
Los mars atravessant de un confi al altre,
Islas y continents ne descubria,
Y 'l pas d' un altre món al món mostrava.
Per mi l' estel fulgent que en la nit brilla,
Al home l' avenir incert aclara;
Per mi, los monts mostraren al obrirse
Tresor inmens tancat en sas entranyas.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa, etc.

Jo soch qui 'ls reys enlayra sobre 'l trono;
Son ceptre, son mantell, jo qui 'ls treballa;
Jo soch qui sàbias lleys als pobles dona;
Jo soch qui sempre 'ls guía, sempre 'ls salva.
Jo del inquiet vapor faig mon alivi;
Jo soch qui al fons del mar monuments alsa;
Jo 'l vent deturo y ab lo vent treballa;
Jo 'ls monts forado si a mon pas se paran.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa, etc.

Del llamp que flamejant l' espay parlía,
Avuy mon bras de ferre 'l cop aguantá;
L' eléctrica corrent per mi conduida,
La fama de mos fets pel mon proclama.
Lo mon enter, segueix ma ley serena,
Y a qui la mèva, emprent, carrera santa,
Si acaparar no logra las riquesas,
Li resta la major, la pau de l' ánima.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa, etc.

¡Oh, pobles que la patria ayméu!—Seguime.
Senyera de la pau es ma petjada
Y si abatuts esteu, ella ab sa sombra
Lo goig en vostres cors farà renaixe.
Mes si algun jorn pobles estranys vinguessen,
Vostres llars trepitjant, a esclavisarias,
¡Veniu a mí! 'l treball, també armas forja
Per defensar la patria, y deslliurarla.
Jo soch dels pobles-pau y riquesa;
Soch son bon fat;
Sols ma senyera-fa sa grandesa,
Sa llibertat.

SASAC.

ESQUELLOTS.

En lo número que vé 'ls donarem una sorpresa.
Sápigam que fem obras y comensem per restaurar la fatxada. Lo resto del periódich sufrirá també varias modificaciones importants.

Nosaltres som aixis: lo públich nos ajuda y hém de correspondre a la seva bona voluntat, fent de la modesta *Esquilla* un periódich literari y festiu, únich en lo seu género.

L' Ajuntament tracta de rectificar lo carrer de 'n Fontrodona.

¿No podrian rectificar de passada, al concejal del mateix nom?

La qüestió de las escolas municipals está a l' ordre del dia.

La junta provincial de instrucció pública demana que s' augmentin, y l' Ajuntament se defensa dihent que si ha de aumentarlas rebaixará la de cegos y sords y muts.

¡Aixó may!
¿Com ho farian los contribuyents de Barcelona sense una escola de cegos?

L' escola de muts es també molt necessaria.
Si jo fos arcalde hi enviaria a alguns concejals.
¿No saben perquè?

Perque 'ls ensenyessin á callar.

S' están construhint las campanas per la torre de l' Universitat.
S' ha encarregat de fóndrerlas un tal Forcada de Vich.

Es un mal pensament.
Puig ja saben xichs y grans y no son paraulas vanas, que per fer bonas campanas no hi ha com certs estudiants.

De un periòdich francés:
A un capellá l' hi preguntan:
—Escolti si es servit ja vosté l' han insultat alguna vegada?
Resposta:
—Si senyor: un dia varen dirme jesuita.

Ja ha passat la senmana santa.
Un observador que s' ha fixat ab la concurrencia que vá á seguir monuments, ha vist aquells barrets del temps de las bombas d' Espartero, aquellas casacas del any vintitres y altres prendas que no més surten un dia á l' any.

Pero ha vist més encare: ha vist caras estranyas com si fossen los motllos ab que 's fan las caretas de carnestollas: caras que no surten sino 'l dia de seguir monuments, y ha dit:
—Senyors, no pot negarse: es cert que hi ha caras de Pasqua; pero hi ha també caras de Dijous sant.

Lo bisbe vá donar una circular contra 'ls periòdichs qu' envenenan las bonas costums.
Aquest terme ó altres de molts semblants nos sembla que gastava D. Joseph Maria.

Jo crech que no tenen la culpa 'ls periòdichs si algun cop atacan al clero. Lo mateix Sr. Urquinaona ha hagut de reprimirlo no pocas vegadas.

Actualment, y ho dihém al bisbe perque per lo mateix que 'ns ataca 'ns inspira simpatias: actualment una part del clero conspira, y 'l paper Cassanyas vá pujant á la bolsa de la pietat.

Lo lema dels conspiradors es lo següent: «A só de timbals no s' agafan llebras.»

Lo dia del Dijous sant vá passar á l, igllesia de Sant Cugat una escena escandalosa.

Era 'l momento dels fasos y la quitxalla com de costum, cridava y movia esbalot. Una mare advertia als seus fills dihentlos que callessin, y un capellá, dirijinseli, no sols l' insultá de paraula, sino que l' hi doná tres cops al brás.

La pobre senyora vá arrancar á plorar.
¡Quinas hassanyas!

Lo crim d' Hostafranchs es horrible.
Un home que demana caritat, y recull una destal vella. Té l' arma á la má y concebeix un pensament insensat.

Tè dona y filla y 's proposa expurgar á la seva familia, perque demanant caritat no pot mantenirlas. ¿De quina 's desfará? Tant se n' hi endona.

Ab la fosca de la nit se llenza sobre d' ellas: lo primer cop es per la filla; cau á terra; los cops de destrai aumentan; la mare demana ausili; los ajents de l' autoritat hi acudeixen, y l' home 's deixa agafar.

Ho confesa tot.
No podia mantenirlas, y habia pensat desferse'n.
En plé sigle XIX sembla impossible aquesta aberració del sentiment y de l' inteligencia.

Lo dia de Pasqua un padri acompanya al seu fillol á casa seva. Aquet hi va fent esses.

—¿Qué l' hi has donat? pregunta la mare del xicot.
—Ja veurás, noya: com que avuy es Pasqua y l' hi soch padri, l' hi acompanyat á la taberna, y are ja té la mona.

Aquest any los armats no eran aquells galifardéus de anys endarrera, que després de la professó solian anar á la catedral del carrer de la Lleona.

No senyors; la classe s' ha ennoblit.
Eran individuos de la juventut católica, y fadrins de la barberia católica del carrer de Fernando.

Es á dir: hi estava representada tota la serie de l' explotació ultramontana: los que crien llana y 'ls que l' esquilan.

La paraula del final.
La pronunciava un viudo que havia sigut desgraciat en lo matrimoni.
—Las donas, deya, no donan al home sino dos dias de satisfacció verdadera: lo dia que 's casan y 'l dia que 's moren.

EPÍGRAMAS.

En Marsal á sa muller á cada punt l' hi pegava, y uns cops tan forts l' hi donava que 's sentian del carrer.
Un vehí de molt bon cor per descompartirlo aná y 'l marit l' hi contestá:
—L' hi pego ab regla, senyor.

M. F.

Quan es mort l' artista guanya l' hermós títol de d' immortal, y perque tenirlo puga l' art lo fá morir de fam.

S. G.

—Tu, ¿que es borni 'l Sr. Rull? veig que porta un ull tancat
—No senyor, l' hi haurá semblat.
—Donchs que té?
—L' hi falta un ull.

D. F.

QUENTOS.

Un especulador trobantse en una reunió en la qual feyan jochs de prendas, proposá lo següent:

—Senyors, jo vinch á veure si algú de vostés sab la manera de fer un ou ferrat ab dugas payellas á la vegada, sense poder partirlo. Lo qui no 'u sá piga 'm pagar dos quartos.

Tothom barrina, l' autor de la proposició passa 'l sombrero de un á un, y tots los concurrents van tiranthi una pesa de dos.

—Jo no 'u sè, dihuen l' un darrera del altre.
Y quan s' ha acabat la capta, tothom pregunta al iniciador de la idea:

—Bueno: are vosté 'ns ho explicará
—Cá no senyors: jo tampoch ho sè; per xó tiro dos quartos al sombrero lo mateix que vostés.

Y després de tirals'hi, 'ls trèu y se 'ls fica tots plegats á la butxaca.

S' exposa un quadro de un pintor jove, pero de verdader mérit. Tothom l' alaba, y un pintor vell y bunyol se vanagloria dihent:

—Senyors: es un deixeble meu.
Resposta de un critic:
—Pues miri: estudihi ab ell.

Un escriptor volia fundar un periòdich.
—Mal temps corra per aquestas empresas l' hi deya un amich. Y ademés si 't refias dels anuncis, costan molt de aclimatarse.

—Anunciaré de franch, deya 'l escriptor.
—Bravo: y com sostindrás lo periòdich?
—A costas dels anunciantes.

—No t' entench.
—Es molt sencill; anunciaré no més que las botigas dolentas, las fondas desacreditadas, los remeys que per compte de curar matan, tot lo qu' es bunyol. Y ja veurás com llavors vindrán los duenyos d' aquestes establiments y 'm pagarán perque no m' ocupi d' ells.

Un tenia la dona molt mala, y 'l visitaba un amich. Aquest vá adonarse de que á sobre la taula hi havia una botella de Champagne.

—Sembla impossible, l' hi deya, que ab la senyora tant mala, encare tingas humor de vuidar una botella de Champagne.
—No t' alarmis: la mèva senyora no 'n tastará una gota.

Al dur á enterrar á la segona dona, un viudo estava plorant amargament.

—Ja no tè remey, l' hi deya un amich: resignació.
—¡Ay! deya 'l viudo: jo 'us ho asseguro un altre cop que 'm casi y se 'm mori la dona, no hi tornaré al cementeri.

Un home molt poruch explicava que l' havian robat.
—Tot de un plegat, deya, me sento una má á la butxaca.

—¿Y no has cridat lladres?
—Y que havia de cridar, si jo 'm creya que anava de bona fé?

Dos reflexions sobre 'l temps.
—Lo temps esborra tots los pesars, deya un home acostumat á sufrir.
—Pero no esborra cap arruga.

La vellesa, deya un gendre parlant del seu sogre que es un home molt reganyós es com lo vi que 's deixa molt temps dintre de una ampolla destapada.

—Perqué? l' hi preguntavan.
—Perque 's torna agre.

Una senyora estava indisposada y trista, y 'l seu marit l' hi deya:

—Vaya, sortim á passeig, que 'l metje m' ha encarregat que 't distregui.
—Ves'hi tú sol, que aquí á casa 'm distreure més que á fora, deya mirantse á un seu cusi que havia anat á ferli una visita.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
En segona y en primera dos signos musicals tinch; la negativa sostinch si pronuncio la tercera; de que resulta un total ó bé un joch de sobre-mesa ó bé un traje que res pesa si es que 's porta en Carnaval.

PIM PAM.

II.
Es precís saber total per ser regular actor. Ma tercera es animal y en l' escala musical prima y dos están, lector.

PAU SALA.

ENDEVINALLA.

Jo m' enfilo als arbres y m' enfilo als caps: soch nena bonica, soch un animal, soch de bona pasta, ey! si d' ella 'm fan. Vés si m' endevinas; apa, vés buscant.

P. R.

TRENCA-CLOSCAS.

—D. Onofre vol llogater
—Ca

Formar ab las precedents lletras lo títol de una comedia catalana.

COMBINACIÓ NUMERICA.

• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •

Omplir los pichs ab números que llegits horizontal, vertical y diagonalment donguin una suma de 35.

J. V.

CONVERSA.

—Que t' has barallat Enriquet?
—Perqué m' ho preguntas, Agnetaf?
—Perque á la cara portas.....
—Qué?
—Endevina'u: tu mateix me ho has dit.

ANTORET.

ANAGRAMA.

Girant una cantonada me vaig tot ab en Pasqual y perque 'ns vá m fé un total vá agafá una enrabiada.

PARDALET.

GEROGLIFICH.

QIX

E

R

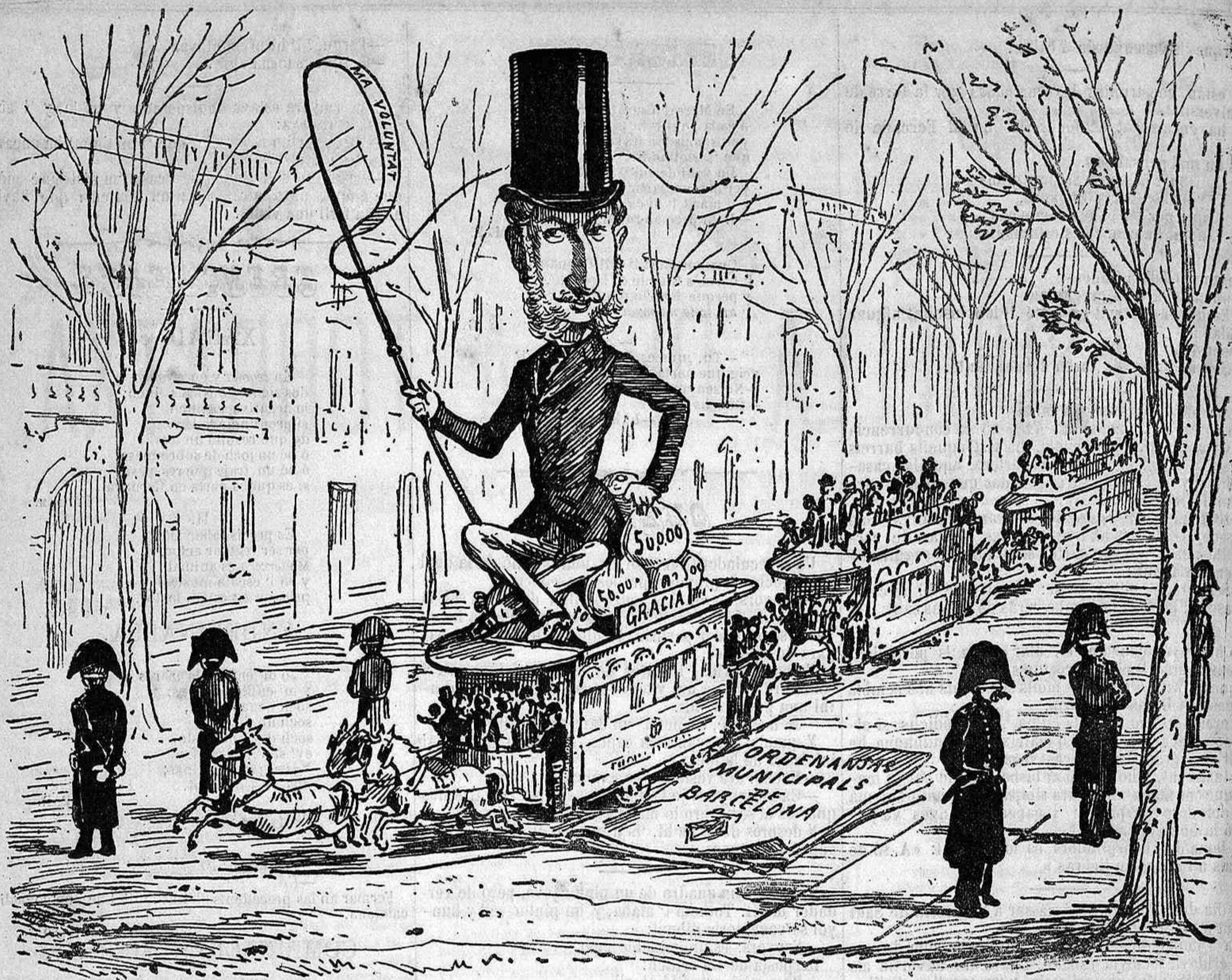
R

SARONACH.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.^a—Cusidora.
2. IDEM 2.^a—Macari.
3. MUDANSA.—Xala, rata, bata.
4. ENDEVINALLA.—Mona.
5. CONVERSA.—Sabatè.
6. LOGOGRIFO NUMERIC.—Andreu.
7. TRENCA-CLOSCAS.—Altafulla.
8. GEROGLIFICH.—Lo cor de la dona es un problema incomprendible.

No hi ha pas per l' empresa del tran-via
ni lley, ni ajuntament, ni policia.

Després d' enviarnos la plaga de la filoxera, are 'ns enviarán los plagas de la parroquia.